

החברותא

החברותא בטאען פנימי לחברים גליון מס 527 ש' בס"ד ערש"ק פר' צו י"ד אדר-ג' (פרים דפריים) תשע"ו

פנינים יקרים לפורים ולפרשת שבוע

משנכנס אדר מרבין בשמחה (תענית כט) המפריע לשמחה הוא מדת הקנאה. חודש אדר מסוגל מאד להשפיע בריבוי השמחה כי חודש אדר נגד יוסף (ולכן הוא מתחלק לשני אדרים כנגד מנשה ואפרים) ומכיון שאפרים ומנשה לא קנאו זה בזה לכן מסוגל חודש זה להתגבר ולעקור את הקנאה שיש לו על האחרים.

(מתוך בני יששכר)

מה שלא הוזכר שם ה' במגילת אסתר. מפני שכל מהלך המגילה היה נס נסתר, ורק המתבונן היטב רואה איך היה הכל בהשגחה פרטית, לכן מוזכר שם ה' בר"ת כמו 'בוא המלך והמן היום, וכל זה איננו שוה לי, סופי תיבות.

ישנו עם אחד מפורד ומפורד (אסתר ג, ח) אמת שסגולת העם הזה היא האחדות. אולם כל זה שייך לעבר, היום מפורדים ומפורדים זה מזה ורבה השנאת חינם ביניהם, כששמעה אסתר לישנא בישא זו אמרה שראשית דבר יש לתקן זאת הפגם ואמרה למרדכי לך כנוס את כל היהודים אסוף את כולם וחבר אותם להיותם לב אחד ואגודה אחת ואח"כ יתפלל לאביהם שבשמים.

וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשה ימים (אסתר ד, טו) וצומו "עלי" פירושו: אסתר ביקשה שהצום יהי עליה בזה שהיא שבויה בבית המלך, והמתפלל בעד חברו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה.

(אדמו"ר רבי יחיאל מאלכסנדר זצ"ל)

ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר (אסתר ה, טו) אמרו חז"ל אורה זו תורה, שמחה זה יו"ט, ששון זו מילה, ויקר. אלו תפילין (מגילה טו) חז"ל מציינים אף ששעודת פורים עיקרה למשתה ושמחה מ"מ צריך להזהר משמחה שיש עמה קלות ראש, אלא כמילה ותפילין.

כי נפל פחד מרדכי עליהם (אסתר ו, ג) הפחד והיראה שהיה למרדכי מפני השי"ת נמשך על כולם כי מיראת שמים של הצדיק נמשכת השפעת היראה על כל העולם כולו.

צו את אהרן וגו' (י, ב) רש"י: אין צו אלא לשון זירוז. אמרו חז"ל גדול המצווה ועושה יותר משאינו מצווה ועושה (קידושין לא) והו שרמזו חכמים אין צו אלא לשון זירוז. כלומר כאשר ישנו צו היינו צווי לעשות או מצורף לו זירוז, כי הבא לשהר מסייעין בידו לעמוד כנגד יצרו.

צו את אהרן וגו' (י, ב) פרש"י: צו לשון זריזות מיד ולדורות אר"ש ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש חסרון כיס, נראה לפרש בהקדם ארז"ל (סוטה ה) בוא וראה כמה גדולים נמוכי הרוח לפני הקב"ה שנאמר זבחי אלקים רוח נשברה. כמה שאמרו נמוכי רוח, זה מי שרוצה להקריב קרבנותיו אלא שאין בידו לפרט, ומתוך כך נשבר לבו בקרבו, ויען כי רחמנא ליבא בעי ואדרבה הוא חשוב יותר מאלו שהקריבו שלהם שכר קרבן בידו, ובלב נשבר כאלו הקריב כל הקרבנות.

צו את אהרן ואת בניו וגו' (י, ב) פרש"י: צו מיד ולדורות יש להבין הלא התורה היא נצחית ומהו ה"לדורות" בזמן הזה שאין לנו מקדש ומזבח, ואפ"ל על פי הנאמר בגמרא (שבת פח) למיימינין בה סמא דחיי וכו'. וזהו שאמר הקב"ה למשה לדורות מכון אל העצה שיתחברו לחכמים (צו מלשון צוותא) ולתלמידהון וכו'. זאת תורת העולה רמו להתעלות. נמצא שע"י התחברות לחכמים ותלמידהון זוכים להתעלות.

אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה (י, י) איתא באבות (פ"ה) עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש וכו' לא כבו הגשמים אש של עצי המערכה. תמוה, היפלא מה' דבר הלא יכול לעשות שלא ירד גשם על המזבח כלל, ולא יזדקק לנו כה גדול, אלא ללמדנו שראוי לאדם כאשר הסיבות המפריעות בחיי היום גם יתמיד לעמוד על עמודו ולא יסור מעבודתו עבודת הקודש מתוך פשמות הגמורה וה' יזכהו וישמרהו שיוכל לעמוד במשימה.

(מתוך רוח חיים להגר"ח מוולוז'ין)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

527
2

האשק שיחת הרא"ש ז"ל א"א פרישת ושלח תשל"ה נכתב ע"י א.א.

בתוך התווה ובוהו יש את האור, אלא שבכדי להשיג אותו עליך לשפוט את עצמך בחינת "אלוקים", ואז תזכה ל"ויאמר אלוקים יהי אור", להכיר את יתרון האור מן החושך, ומתוך התווה ובוהו הזה למצוא את האור המסתתר בתוך החושך.

וכמו שבהמה מכירה את בעל הבית שלה על ידי זה שהוא מחיה אותה, "ידע שור קונוה וחמור אבוס בעליו", ומחמת זה היא עובדת עבורו בנאמנות בכל הפרטים. כך האדם מתוך החושך הנורא, השלימות של התווה ובוהו, עליו להכיר את הקב"ה המחיה אותו, ולעובדו באותה נאמנות כמו בהמה. כאשר האדם מגיע לחושך ותווה ובוהו המצב קשה ומר ממות, כמו שהיו בני ישראל בעת שעמדו על הים, האויב סגר עליהם מכל הצדדים ולא נשארה להם שום ברירה, רק לקפוץ לים, מה שגם זה אינו אפשרי, ברגע אחד הם עומדים לטבוע ולהאבד מן העולם ואף על פי כן התחזקו, ונכנסו לים, דהיינו שבתוך מציאות החושך הכירו את הבורא הנמצא שם, והתחזקו בו, והלכו אחריו כבהמה. וכאשר קפץ נחשון בן עמינדב לים, הואר להם, ונבקע הים, ויכלו לעבור. וכך הם כל חיי האדם. ובדרכים הללו, שהלכו בהם אותם היהודים הצדיקים האמיתיים שזכו לשלימות תפארת יעקב אבינו, אנו צריכים ללכת.

האדם צריך לדעת כי יתרון האור הוא רק מן החושך, וכדי לבוא לשלימות האור צריך להגיע לתכלית החושך. ולכן עשוי רצה ללות את יעקב ולעזור לו, שלא יכנס לחושך

כי הוא חי בקרירות נוראה של הקליפה. כל עוד שהוא חי בתוך התווה ובוהו הוא שוכח את האויב שיש לו, שדוד המלך אמר עליו "תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי". ולמה קרא לו אויב, בגלל שכל הזמן הוא מסובב שהאדם ישאר באותו תווה ובוהו שהוא נמצא בו ולא יגיע לעולם להכרת יסוד האין שלו, ולהכרת התווה ובוהו שלו, ועל ידי זה יזכה לבחינת תווה ובוהו של הקדושה. והאדם הוא כל כך אין, במציאות הזו של התווה ובוהו אין לו שום ממשות, ואין לו אחיזה בשום דבר, החושך הזה כל כך חזק ואין לו לאן להימלט. דוד המלך כשהגיע לשיא החשכות אמר "אנא מפניך אברח" להיכן שרק אברח אתה מחשיך עלי, מה התכלית של החשכות הזו, אני ממש נחנק בסבל הזה. כי כשהאדם מגיע לכזו חשכות מרוב גודל היסורים הוא מנסה לברוח, אפילו ע"י שימית את עצמו. ואם כי החושך הזה מביא את האדם להכיר את אפסיותו ואת החושך שלו, אבל עדיין אין זה התכלית, לא זה הוא בחינת תווה ובוהו שהקב"ה ברא את העולם.

התכלית של החושך הזה הוא ללמד את האדם, שאפילו אם הגיע לכזה אין, לכוז מצב שכבר אין לו להיכן להימלט, ולא מוצא דרך מילוט רק ע"י שיהרוג את עצמו בכל מיני מיתות משונות, הרי בחושך הזה אני נמצא. תווה ובוהו - זה המציאות של הבורא ית', והמציאות שלו היא נצח, אם כן אתה יכול ע"י התווה ובוהו להאחו בי, שם אני נמצא ושם הוא אור האמת, כמו שנאמר "והארץ היתה תווה ובוהו.. ויאמר אלוקים יהי אור". הרי

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

527
א

לדרכים הללו הוא מוכרח לעבור את החושך. לא מוכרחים דוקא ליפול, אבל צריך שיהיה פחד מן הנפילה. אל תאמין בעצמך עד יום מותך. אפילו יעקב אבינו שהגיע לכוז שלימות פחד. אשרי אדם מפחד תמיד. את הנסיון מוכרחים לעבור. ורק בכח הפחד נוכל לעבור אותו בשלום. עלינו ללמוד מן הקליפה שמתוך שהיא מפחדת היא מוסרת את נפשה לנצח. היא יודעת את סופה, והיא נאבקת על החיות שלה, ולכן היא מתאמצת לתפוס עוד נשימה ועוד נשימה. היא לא נאבקת שיחטא מחר, כי מה יתן לה שמחר יחטא והיום לא. היא יודעת שבסוף יהיה לה מפלה ומזה היא מפחדת, ולכן היא נאבקת להשיג קיום לעצמה בנשימה זו. אם עכשו לא ישמע לה ומחר כן, איך תתקיים עד מחר.

אך לדאבונינו אנו לא לומדים ממנה, ומאפשרים לעצמנו להגרר אחריה, משום שאנו שרויים בחושך של אין, חידלון. אנו מונחים בייאוש של החושך, ולא באמונה הפשוטה שהחושך הוא תוהו ובוהו, וגם בתוך החושך הנורא כאשר כלו כל הקיצין ואין שום מוצא שם יש אור, וגם שם ידך תנחני. ואיננו הולכים בדרך של "ויתחזק דוד בה' אלוקיו", שבשיא החשכות ראה שיש אור. כשהיה במצב מיואש לגמרי הוא ראה שהוא נושם, וראה שיש לו כח ללכת ולשבת, והתבונן מאיפה יש לו את זה בכוז חשכות? מעצמו זה לא, אז מהיכן? ומזה ראה שגם בחושך יש יתרון האור, והאמין שזה ה', ויתחזק דוד בה' אלוקיו.

המשך יבוא אי"ה

כ"כ, ויעקב אבינו לא רצה ואמר "אני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה", דהיינו להמשיך בדרך הזו ולהגיע לשלימות החושך, ורק מתוך זה יגיע למציאות הבורא. כי כמו שמציאות הבורא הוא תוהו ובוהו ואינו מושג רק באמונה פשוטה, כך צריך האדם להיות טמיר ונעלם, בכזה חושך שאין לו שום אחיזה, אלא רק בדרך האמונה פשוטה, להאמין שבתוך התוהו ובוהו יש מציאות של אור. ובכדי להגיע לזה צריך להגיע לשלימות החושך.

ובשעה זו שהאדם נמצא בעומק החושך הוא בסכנה גדולה. כי היצ"ר מקרר אותו שלא ישם לב ליתרון האור שנמצא בחושך, ולא יתבונן על עצמו מהיכן ידך זה חי. איך הוא מתקיים בכזה חושך. דוד המלך כשהגיע לשיא החשכות הוא שם לב שהוא עדיין קיים, ואז ויתחזק דוד בה' אלוקיו. הוא התבונן בכך שהוא עדיין חי, ואיך הוא יכול להתקיים במצב כזה חשך, שהקרובים אליו ביותר רוצים להרוג אותו, והעמלקים רודפים אותו, ואיך הוא ממשיך להתקיים. וברגע זה המשיך את עבודתו שעבד במציאות הביטול, ששם בתוך החושך רצה למצוא את השי"ת, להשיג את בחינת תוהו ובוהו, ולגלות איך שם מתקיימת הקדושה. ומזה הוא הגיע לכוז שלימות, שהוא עצמו נהיה בחינת תוהו ובוהו, אמונה פשוטה בבחי' גוף, ולכן זכה לבחינת מלכות - דוד מלך ישראל חי וקים, והוא רגל רביעי למלכות בקדושה.

ואת זה עלינו לדעת. לא יעזור לנו. בין אם נרצה ובין אם לא, כל אחד ואחד שמגיע

המשך פנצ'ים יקרים

אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה (ו', י') הגמ' אומרת (במסכת יומא כא, ב) שאש המערכה על המזבח בבית ראשון היתה רבוצה כארי ובבית שני היתה רבוצה ככלב. מוסבר בספר "מצח אהרן" להר"א וולקין שבבית ראשון שהיה לעם ישראל עצמאות ושלטון היו דומין לארי ובבית שני ששלטונם העצמאית היתה מועטה ועליהם להיות נאמנים לשליט המקומי או דומין לכלב, ואני אומר שבית ראשון דומה לכלב בן יפונה שעמד בשליחתו וזכה לנחלה יתר על אחיו, ובית שני דומה ליהושע בין גון שנאמנותו והכנעתו למשה הביאו להיות מכנים לארץ כנען.

זאת תורת החטאת וגו' (י', י"ה) עיקר הקרבנות שידמה האדם בנפשו כי מקריב הוא יחד עם הבהמה את הכוחות הבהמיות אשר התגברו בקרבו, אשר על כן להלן, פרטי הקרבן, מאחר ומתגברות הדם נמשכים כל החטאים התאווה והגאווה ודומיותן לכך יזרוק את הדם לגמרי וישפכם אל יסוד המזבח, ואת החלב מאחר שגם הוא ממותרות הגוף גם כן ישרוף באש, ואילו הבשר שהוא חלק המותר שנשאר מהקרבן יאכלו הכהנים במקום קדוש רצה לומר שאף התאוות המותרות יעשם לשם שמים ואז יתכפר ויתעלה.

(רבי איצ'לה מוילוז'ין)

הכהן המחטא אותה יאכלנה במקום קדוש תאכל וגו' (י', י"ט) המעם למה אומרים קודם התפלה דוקא פרק איזהו מקומן של זבחים ולא משניות אחרות משום שבכל פרק זה אין שום מחלוקת תנאים. בשם הגר"א נמסר שפרק זה נשמר בדיוק נמרץ כלשון שנמסר ע"י משה רבנו בסיוני (ולכך מוזכר גם לפנים מן הקלעים שענינו שייך למשכן בלבד).

אם על תודה יקריבנו (י', י"ב) בימינו שאין מקדש ומזבח מברכים ברכת הגומל, יש להבין מה טעם עונים אחר המברך "מי שגמלך טוב הוא יגמלך כל טוב סלה". ולא מסתפקים בעניית אמן כשאר הברכות, אפשר לומר מאחר ובברכת הגומל המברך אומר על עצמו שהוא בכחית חייב ומברך הגומל לחיבים טובות, עונים השומעים מי שגמלך טוב הוא יגמלך כל טוב סלה וממילא הברכה תכנס בקטיגוריה של חסדים טובים.

זה הדבר אשר צוה ה' לעשות (י', ה) על האדם לעשות ולקיים את אשר צוה ה' ותו לא. (חקל יצחק) **זאת** התורה לעולה למנחה וגו' אשר צוה ה' את משה בהר סיני וגו' (י', ל"ז). אצל פשוטי העם העבודה במעשה הקרבנות היא כמה שמפריש מממונו להביא קרבן לה', אבל אצל צדיקי עולם אשר כבשו את חומרים ותאומם עיקר עבודתם להיות כנועים לדבר ה'. זה מה שאמר הכתוב זאת התורה לעולה ולמנחה וכו'. התורה הנמשכת מהקרבת הקרבנות הוא ההתלהבות לאהבה וליראה את ה' הנכבד והנורא, הציווי הזה הוא אשר צוה ה' את משה וכו'.

ויאמר משה אל העדה זה הדבר אשר צוה ה' לעשות (ח', ה) פרש"י דברים שתראו שאני עושה לפניכם, צוה הקב"ה לעשות ואל תאמרו לכבודי ולכבוד אחי אני עושה, לכאורה תמוה כיצד ניתן לחשוך בו שעשה זאת לכבודו? אכן מצינו שהקמת המשכן התקדש בהתעסקות של משה וכן בכל מעשה המלואים משה התעסק בכהנים, אי לכך היה מקום לטעות ולומר שמא נתערבה כאן מחשבה של כבוד וגאווה מצד משה, לפיכך אמר להם משה כי עושה זאת אך משום צווי ה' ולא משום כבודי.

(רבי משה פיינשטיין)

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא עליכם כבוד ה' (ט', ו') איתא בתורת כהנים אמר להם משה לישראל אותו יצר הרע העבירו מלבכם ותהיו כולכם ביראה אחת ובעבודה אחת לשרת לפני המקום, בשעה שבני ישראל להוטים אחר השכינה הזהיר משה שלא לבא לתשוקה פסולה שאינה על פי תורה, אף שנראה לכאורה שחפץ להשיג אהבת ה' בקדושה בכל זאת אמר להם משה אותו "יצר הרע" העבירו מלבכם...

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' ערני 3 ירושלים

פ.ק.ס: 5325477 - 02 5829688 - 02

ת.ד. 5080 ירושלים 91050